

รายงาน

กิจกรรมประชุมวิชาการ

ประจำปี 2558

ภาคบรรยาย

ISBN 978-974-8445-82-3

8-9 ธันวาคม 2558

ณ ศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

คำสั่งมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ที่ ๑๖๖๗/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินผลงานทางวิชาการ

ตามที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กำหนดให้มีการประชุมวิชาการประจำปี ๒๕๕๘ ขึ้นในระหว่างวันที่ ๘-๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักวิชาการ คณาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานวิจัยต่างๆ ได้นำเสนอผลงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สาธารณชนและชุมชนวิชาการ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อันจะนำไปสู่แนวทางการวิจัยและพัฒนาการแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เพื่อให้การดำเนินการจัดประชุมวิชาการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินผลงานทางวิชาการ เพื่อพิจารณาและประเมินผลงานทางวิชาการที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ ประจำปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัชชวิษฐ์	ติกุล
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์	ศรีเงินยวง
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์	เม่งอำพัน
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.จงกลบดินทร์	แสงอาสภวิริยะ
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์	หวังเจริญ
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร	กิริติการกุล
๗. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา	ดำรงเกียรติศักดิ์
๘. รองศาสตราจารย์ ดร.นครเศศ	รังควัด
๙. รองศาสตราจารย์ ดร.อารีย์	เชื้อเมืองพาน
๑๐. รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์	ปัญญาวดี

๑๑. รองศาสตราจารย์...

๑๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย	ปัญญาดี
๑๒. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพล	ทองมา
๑๓. รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี	คงดี อัลเดรด
๑๔. รองศาสตราจารย์เสมอขวัญ	ตันติกุล
๑๕. รองศาสตราจารย์จำเนียร	บุญมาก
๑๖. รองศาสตราจารย์บัณฑิต	หิรัญสถิตย์พร
๑๗. รองศาสตราจารย์มธุรส	สว่างบำรุง
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศรี	นนทสวัสดิ์ศรี
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิต	อินปรา
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ	ชาลีพรหม
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จงกล	พรมยะ
๒๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพรัตน์	ยิ่งเศรษฐพันธ์
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกันต์	จิตมนัส
๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา	พงศ์พิศาลธรรม
๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์	อินทสาร
๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา	เสถียรพีระกุล
๒๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวัฒน์	นิทัศน์วิจิตร
๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย	มณีชูเกตุ
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ	จตุรงค์ล้ำเลิศ
๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครินทร์	อินทนิเวศน์
๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำพร	ปัญญาใหญ่
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพงศ์	วาทธี
๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง	โชคประเสริฐ
๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนพัฒน์	พูนน้อย
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล	กาญจนวงศ์
๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์	ไพศาลสุทธิชล
๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุปน	ชื่นบาล
๓๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูสิต	บุกมณี
๓๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วศิน	เจริญต์ธนกุล
	๔๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๔๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท	ลิตธิ
๔๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช	เนียมทรัพย์
๔๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์	คำดี
๔๓. ลัทธิแพทย์หญิง ดร.กฤตา	ชูเกียรติศิริ
๔๔. อาจารย์ ดร.พรพันธุ์	ภู่อ้อมพันธุ์
๔๕. อาจารย์ ดร.สุสิทธิ์วัลย์	เมฆกมล
๔๖. อาจารย์ ดร.พันธุ์ระวี	กองบุญเทียม
๔๗. อาจารย์ ดร.ศมาพร	แสงยศ
๔๘. อาจารย์ ดร.พิภัทร	เจียมพิริยะกุล
๔๙. อาจารย์ ดร.วราภรณ์	ดวงแสง
๕๐. อาจารย์ ดร.ภัทริกา	มณีพันธ์
๕๑. อาจารย์ ดร.บังอร	ศิริสัญญาลักษณ์
๕๒. อาจารย์ ดร.สิริชญา	ศุภอุตมฤกษ์ ตรีรัตน์
๕๓. อาจารย์ ดร.สมคิด	แก้วทิพย์
๕๔. อาจารย์ ดร.เมธี	เมธาสิทธิ สุขสำเร็จ
๕๕. อาจารย์ ดร.พาสณ์	ปราโมกษ์ชน
๕๖. อาจารย์ ดร.ปวีณ	เชื้อนแก้ว
๕๗. อาจารย์ ดร.พิมพ์พร	จันทร์ผง แซนเดอ์ส
๕๘. อาจารย์ ดร.มุกฉินทร์	ผลจันทร์
๕๙. อาจารย์ ดร.รัชดาภรณ์	ปิ่นทะเล
๖๐. อาจารย์ ดร.อุษารัตน์	รัตนคำนวน
๖๑. อาจารย์ ดร.สายรุ้ง	เมืองพิล
๖๒. อาจารย์ ดร.เพชรลดา	กันทาดี
๖๓. อาจารย์ ดร.ศรีกาญจนา	คล้ายเรือง
๖๔. อาจารย์ ดร.นลิน	วงศ์ศักดิ์ยะ
๖๕. อาจารย์ ดร.นมิ	ตันติธารานุกุล
๖๖. อาจารย์ ดร.กิตติกร	หาญตระกูล
๖๗. อาจารย์ ดร.สมคิด	ดีจริง
๖๘. อาจารย์ ดร.สุภาพร	แสงศรีจันทร์

๖๙. อาจารย์...

๖๙. อาจารย์ ดร.รัฐพร	จันทร์เดช
๓/๐. อาจารย์ภาณุวัฒน์	เมษะ
๓/๑. อาจารย์ก้องกาญจน์	คุลยไชย
๓/๒. อาจารย์อรรณวิทย์	ซังคมานนท์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่างานจะแล้วเสร็จ

ล้ง ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(อาจารย์รชฏ เชื้อวิโรจน์)

รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์ รักษาราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

เขาวนทางจิตและประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์:

ศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Spiritual Quotient and Creative Self-efficacy Influencing Individual Creativity:

A Study of Undergraduate Students, Silpakorn University

เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน

Chalermchai Kittisaknawin

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี เพชรบุรี 76120

Department of Public Administration, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Phetchburi, Thailand 76120

Corresponding author: cknawin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์คือ เขาวนทางจิต 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลคือ ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนทางจิตโดยรวม (SQ)

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ เขาวนทางจิต

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the factor influencing the creative self-efficacy, and 2) study the factors influencing the creativity. Findings are as follows; 1) factor influencing creative self-efficacy was the spiritual quotient (SQ) and 2) Factors influencing individual creativity were creative self-efficacy, and spiritual quotient (SQ).

Keywords: individual creativity, creative self-efficacy, spiritual quotient (SQ)

คำนำ

ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในความอยู่รอดและการเติบโตในยุคโลกาภิวัตน์ (Andriopoulos and Lowe, 2000; Cummings and Oldham, 1997; Tierney *et al.*, 1999; Kanter, 1983; Tushman and O'Reilly, 1997; Utterback, 1994) ทำให้ปัจจุบันทุกบริษัทของสังคมล้วนแต่กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงมหาวิทยาลัยด้วยเพราะการสร้างสรรคนวัตกรรมเริ่มต้นจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

(Trompenaars and Hampden-Turner, 2010) ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดแก่นักศึกษา (Craft, 2006; McWilliam and Dawson, 2008; Marquis and Vajoczki, 2012; Blašková, 2014) มหาวิทยาลัยศิลปากรมีเป้าหมายมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ที่มุ่งตอบสนองเป้าหมายของสังคมและประเทศ เพราะความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการพัฒนาประเทศตามนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Howkins, 2008; Powell, 2008)

การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี มีระดับความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างไร และปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ เช่น ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ (Amabile, 1983; Bandura, 1997; Ford, 1996; Tierney and Farmer, 2002; เฉลิมชัย, 2554ก) และเขาวนทางจิต (SQ) (Zohar and Marshall, 2000; King, 2008; เฉลิมชัย, 2554ข) ผลจากการศึกษานี้จะทำให้ทราบว่า ปัจจัยทั้งสองดังกล่าวมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ อย่างไร อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา และตอบสนองต่อเป้าหมายของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์สู่สังคม ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมและการพัฒนาประเทศ

ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (individual creativity) เป็นกระบวนการระดับบุคคลหรือทีม ในขณะที่นวัตกรรมเป็นกระบวนการระดับองค์การเป็นความสำเร็จของการนำความคิดสร้างสรรค์ไปปฏิบัติ (Amabile, 1983; Stein, 1974; Woodman *et al.*, 1993) Guilford (1980) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของความคิดของมนุษย์ที่หลากหลาย เป็นทักษะขั้นสูงและกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนของสมองประกอบด้วย การคิดริเริ่ม การคิดเร็ว (คิดอย่างคล่องแคล่ว) การคิดอย่างยืดหยุ่นและการคิดอย่างรอบคอบ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถค้นหาความคิดใหม่จากข้อมูลที่มีเดิมและเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้น ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของการสร้างสิ่งแปลกใหม่หรือความคิดที่มีประโยชน์และเหมาะสม เพื่อที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อความสำเร็จขององค์กร (Amabile *et al.*, 1996)

ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ (creative self-efficacy) เป็นสิ่งสำคัญในการทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์และเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Amabile, 1983; Bandura, 1997; Ford, 1996; Tierney and Farmer, 2002) โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือท้าทาย (Tierney and Farmer, 2002) ประสิทธิภาพภายในตนเองของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมใหม่เป็นกระบวนการตัดสินใจที่นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สร้างสรรค์บุคคลยังมีความเชื่อมั่นประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์มากเท่าใด บุคคลนั้นก็ยิ่งรับรู้โอกาสที่จะแสดงศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ได้มากเท่านั้น ถึงแม้ว่าปัจจัยบางอย่างจะทำให้ความสัมพันธ์นี้ลดลงเนื่องจากความไม่เหมาะสมระหว่างบุคคลกับงาน (Cummings and Oldham, 1997; Farmer *et al.*, 2003; O'Reilly *et al.*, 1991) อย่างไรก็ตามงานวิจัยแสดงความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์กับความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (Tierney and Farmer, 2002; เฉลิมชัย, 2554ก)

เขาวนทางจิต (Spiritual Quotient-SQ) เป็นความสามารถในการพัฒนาจิตวิญญาณเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เป็นผู้สร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงให้เป็นโอกาสของชีวิต สามารถพัฒนาความสมดุลให้กับชีวิต เข้าใจอัจฉริยภาพสูงสุดของตนเองจากการใช้สมองทุกส่วนในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ธีระศักดิ์,

2551) เซาว์นทางจิต (SQ) เกิดขึ้นภายในใจ เป็นนามธรรม เป็นเรื่องคุณค่าของบุคคล ความตั้งใจของบุคคลที่ยอมรับสิ่งใหม่ ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจสร้างคุณค่าให้กับตนเอง สร้างวิสัยทัศน์ของบุคคล สร้างความคิดสร้างสรรค์จากความคิดที่เป็นอิสระจากกรอบเดิมและสิ่งที่บุคคลทั่วไปยึดถือหรือยอมรับ (Zohar and Marshall, 2000) King (2008) เสนอว่า องค์ประกอบของเซาว์นทางจิตมี 4 ด้าน คือ ด้านความคิดเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (critical existential thinking) ด้านความหมายของบุคคล (personal meaning production) ด้านการตระหนักรู้ภาวะเหนือธรรมชาติ (transcendental awareness) ด้านภาวะการมีสติ (conscious state expansion) เซาว์นทางจิตนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (Zohar and Marshall, 2000; King, 2008; เฉลิมชัย, 2554ข, 2554ค, 2554ง, ดวงกลม และเฉลิมชัย, 2555)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

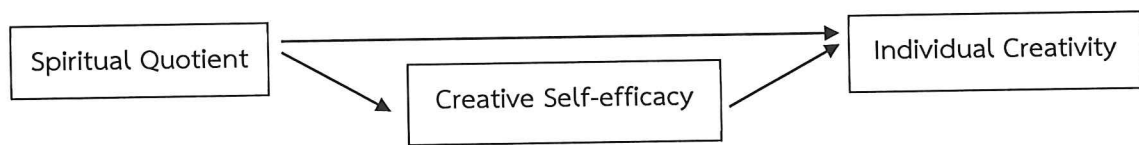

Figure 1 Conceptual Framework

สมมติฐานการวิจัย 1: เซาว์นทางจิตมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์

สมมติฐานการวิจัย 2: เซาว์นทางจิตและประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรของการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ปีการศึกษา 2556 จำนวน 4,805 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างตามการคำนวณของ Yamane (1967) ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างสูงสุดไม่น้อยกว่า 400 คน ณ ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างของการวิจัยนี้จำนวน 525 คน การเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างตามหลักความน่าจะเป็นด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายชั้น (multi-stages random sampling) พบว่า ตัวอย่างจำแนกตามเพศ มีเพศชาย จำนวน 113 คน (21.6%) และเพศหญิง จำนวน 410 คน (78.4%) จำแนกตามคณะวิชา คือ คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 135 คน (26.5%) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 95 คน (18.6%) และคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 280 คน (54.9%) จำแนกตามชั้นปีคือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 160 คน (31.4%) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 145 คน (28.4%) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 95 คน (18.6%) และชั้นปีที่ 4 จำนวน 110 คน (21.6%)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ คือ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ประกอบด้วยแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์

ของบุคคล แบบประเมินเขาวนทางจิต (SQ) และแบบประเมินประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.790, 0.917 และ 0.708 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง (mean = 3.629, SD = .468) ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง (mean = 3.753, SD = .453) และเขาวนทางจิต (SQ) อยู่ในระดับสูง (mean = 3.841, SD = .438)

ผู้วิจัยวิเคราะห์เขาวนทางจิตที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผู้วิจัยตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อนโดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.759 มีค่าระหว่าง 1.5-2.5 ถือว่ายอมรับได้ กล่าวคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมีอิสระต่อกัน (กัลยา, 2546) ผลการวิเคราะห์ (Table 1) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ คือ เขาวนทางจิต (SQ) สามารถอธิบายความผันแปรหรือมีอำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ถึงร้อยละ 19.1 หรือมีค่า R^2 เท่ากับ .191 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถแสดงสมการการพยากรณ์ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ ได้ดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์} = 1.967 + 0.479(\text{เขาวนทางจิต})$$

Table 1 Factor influencing creative self-efficacy

Variable	b	Beta	t	R ² change
Constant	1.967		11.617***	
Spiritual Quotient	.479	.436	10.596***	.191
Multiple R = .436	R ² =.191	Adj. R ² =.189	F=112.274***	

*p < .05 ** p < .01 *** p < .001

ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลจากปัจจัยต่างๆ คือ ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนทางจิต ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนผู้วิจัยตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อนโดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.769 มีค่าระหว่าง 1.5-2.5 ถือว่ายอมรับได้ กล่าวคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมีอิสระต่อกัน (กัลยา, 2546) และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่าเกิด multicollinearity หรือไม่ โดยพิจารณาค่า tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปร พบว่า มีค่า tolerance เท่ากับ .810 มีค่าไม่ใกล้ศูนย์และค่า VIF เท่ากับ 1.234 มีค่าไม่มาก แสดงว่า ตัวแปร

อิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน (กัลยา, 2546) ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลคือ ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ และเขาวนทางจิต (SQ) (Table 2) โดยปัจจัยทั้งสองสามารถอธิบายความผันแปรหรือมีอำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ถึงร้อยละ 47.9 หรือมีค่า R^2 เท่ากับ .479 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถแสดงสมการการพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ดังนี้

$$\text{ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล} = 0.319 + .436 (\text{ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์}) + 0.447 (\text{เขาวนทางจิต})$$

Table 2 Factors influencing individual creativity

Variable	b	Beta	t	R^2 change
Constant	.319		1.990*	
Creative Self-efficacy	.436	(1)	11.397***	.352
Spiritual Quotient	.447	(2)	10.687***	.126
Multiple R = .692	$R^2 = .479$	Adj. $R^2 = .476$	F= 216.127***	

*p < .05 ** p < .01 *** p < .001

วิจารณ์และสรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบ อิทธิพลของเขาวนทางจิตต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า เขาวนทางจิตมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและผลงานวิจัยที่ผ่านมาของเฉลิมชัย (2554ค; 2554ง; 2555) ข้อค้นพบนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่มหาวิทยาลัย หากต้องการสร้างหรือพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาให้สูงยิ่งขึ้นอันเป็นเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัย ในการก้าวสู่มหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ และผลิตทรัพยากรมนุษย์ผู้เปี่ยมด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อรับใช้สังคมและพัฒนาประเทศแล้ว ปัจจัยสำคัญที่ต้องเสริมสร้างหรือพัฒนาให้นักศึกษา คือ เขาวนทางจิต (SQ) นั่นเอง ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาเขาวนทางจิต (SQ) นอกจากเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์แล้ว ยังเป็นที่ยอมรับว่า บุคคลผู้ประสบความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีเขาวนทางจิตสูง (Zohar and Marshall, 2000; MacHovec, 2002; King, 2008)

วัตถุประสงค์สุดท้ายเพื่อตรวจสอบเขาวนทางจิตและประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล คือ ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนทางจิต (SQ) สอดคล้องและแตกต่างจากผลงานวิจัยที่ผ่านมา คือ ผลงานวิจัยหลายผลงานรายงานว่า เขาวนทางจิต (SQ) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นารีน, 2554ข) ขณะที่มีการวิจัยพบว่า เขาวนทาง

จิต (SQ) ไม่มีอิทธิพลโดยตรงกับความคิดสร้างสรรค์ของคุณ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความคิดสร้างสรรค์ของคุณ โดยส่งผ่านประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ไปยังความคิดสร้างสรรค์ของคุณ (เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2554ค; 2554ง; 2555ก) โดยสรุปผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนทางจิต (SQ) มีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของคุณ เป็นข้อค้นพบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง หากมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาต้องการพัฒนาหรือเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา ให้เพิ่มมากขึ้นหรือสูงขึ้นจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยทั้งสองให้แก่ นักศึกษาด้วย เพราะประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนทางจิต (SQ) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของคุณเกือบถึงร้อยละห้าสิบ การพัฒนาปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวนอกจากส่งผลดีต่อความคิดสร้างสรรค์แล้วยังส่งผลดีต่อปัจจัยอื่นๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปสมควรมีการวิจัยปัจจัยอื่น ที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา เช่น บุคลิกภาพ แรงจูงใจภายใน ฯลฯ และขยายการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัยอันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติที่มีคุณภาพและศักยภาพ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน นอกจากการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แก่นักศึกษาแล้ว สมควรมีการศึกษาวิจัยความคิดสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับปัจจัยต่างๆ รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของคุณลากรในมหาวิทยาลัย เช่น คณาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ครบถ้วนทั้งของนักศึกษาและบุคลากร (สายวิชาการและสายสนับสนุน) อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรและนักศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยก้าวสู่มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างสรรค์สมดังเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงการสร้างทรัพยากรมนุษย์ผู้เปี่ยมด้วยความคิดสร้างสรรค์ ผู้เป็นทรัพยากรสำคัญของสังคมในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืนนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- กล้า วาณิชย์บัญชา. 2547. หลักรัฐคดี (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2554ก. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของคุณ. บทความวิจัย นำเสนอการประชุมวิชาการระดับชาติ SPUC National Conference 2011 ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี 6 พฤษภาคม 2554.
- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2554ข. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ของคุณ เขาวนอารมณ์ (EQ) และเขาวนทางจิต (SQ). บทความวิจัยนำเสนอการประชุมวิชาการระดับชาติ หาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2554.
- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2554ค. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของคุณคือนักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. บทความวิจัยนำเสนอการประชุมวิชาการระดับชาติ The National SMART Conference I ณ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 28 พฤษภาคม 2554.

- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2554ง. ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทผลิตลัทธิหมึกพร้อมผงหมึกเพื่อการส่งออกแห่งหนึ่ง. บทความวิจัยนำเสนอการประชุมวิชาการระดับชาติในเรศวรวิจัย ครั้งที่ 7 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร 29-30 กรกฎาคม 2554.
- เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2555. ปัจจัยที่อิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล. บทความวิจัยนำเสนอการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ HR CONFERENCE ครั้งที่ 4 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล 18-20 มกราคม 2555.
- ดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์ และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน. 2555. เขาวนอารมณ์ (EQ) และเขาวนทางจิต (SQ) ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ของพนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทย. บทความวิจัยนำเสนอการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร 10 พฤษภาคม 2555.
- ธีระศักดิ์ กำบรรณรักษ์. 2551. ชนะชีวิตคิดอย่างอัจฉริยะ. กรุงเทพฯ: บิสซิเดย์.
- Amabile, T.M. 1983. "The social psychology of creativity: a componential conceptualization". *Journal of Personality and Social Psychology* 45(2): 357-376.
- Amabile, T.M., R. Conti, H. Coon, J. Lanzenby, and M. Herron. 1996. "User's Manual for KEYS: Assessing the work environment for creativity.
- Andriopoulos, C. and A. Lowe. 2000. Enhancing organizational creativity: The process of perpetual challenging. *Management Decision* 38(10): 734-742.
- Bandura, A. 1997. *Self-efficacy: The Exercise of control*. New York: W.H. Freeman&Company.
- Blašková, Martina. 2014. Influencing Academic Motivation, Responsibility and Creativity. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 159: 415-425.
- Craft, A. 2006. Fostering Creativity with Wisdom. *Cambridge Journal of Education* 36(3): 337-350.
- Cumming, A. and G.R. Oldham. 1997. Enhancing creativity: managing work contexts for the high potential employee. *California Management Review* 40(1): 22-38.
- Farmer, S.M., P. Tierney, and K. Kung-McIntyre. 2003. Employee creativity in Taiwan: an application of role identity theory. *Academy of Management Journal*. 46(5): 618-630.
- Ford, C.M. 1996. A theory of individual creative action in multiple social domains. *Academy of Management Review* 21(4): 1112-1142.
- Guilford, J.P. 1980. Cognitive Styles: What are they?. *Journal of Educational and Psychological Measurement* 40: 715-735.
- Howkins, J. 2008. What are Creative Economies? And Why?. pp. 21-25. *In Creative Thailand*. Bangkok: Thailand Creative & Design Center (TCDC).
- Kanter, R.M. 1983. *The Change Masters: Innovation and Entrepreneurship in the American Corporation*. New York: Simon & Schuster.
- King, D.B. 2008. Rethinking claims of Spiritual Intelligence: A definition, model, and measure. Unpublished master's thesis, Trent University, Peterborough, Ontario, Canada.

- Machovec, F.J. 2002. *Spiritual intelligence: Behavioral sciences and the humanities*. Lewiston, N.Y.: Edwin Mullen Press.
- Marquis, E. and S. Vajoczki. 2012. "Creative Differences: Teaching Creativity Across the Disciplines," *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*. 6 (1)6: 1-15.
- McWilliam, E. and S. Dawson. 2008. "Teaching for Creativity: Towards Sustainable and Replicable Pedagogical Practice". *Higher Education* 56: 633-643.
- O'Reilly, C.A., J. Chatman, and D.F. Caldwell. 1991. People and organizational culture: a profile comparison approach to assessing person-organization fit. *Academy of Management Journal*. 487-561.
- Powell, C. 2008. "The challenges of the Creative Economy and the experiences in the UK." pp. 35-39. *In Creative Thailand*. Bangkok: Thailand Creative&Design Center (TCDC).
- Stein, M.I. 1974. *Stimulating Creativity*. New York: Academic Press.
- Tierney, P. and S.M. Farmer. 2002. Creative self-efficacy: its potential antecedents and relationship to creative performance. *Academy of Management Journal* 45(6): 1137-1148.
- Tierney, P., S.M. Farmer, and Graen. 1999. An examination of leadership and employee creativity: The relevance of traits and relationships". *Personnel Psychology* 52: 591-620.
- Trompenaars, F. and C. Hampden-Turner. 2010. *Riding the waves of Innovation*. New York: McGraw-Hill.
- Tushman, M. and C.A. O'Reilly. 1997. *Winning through Innovation: A Practical Guide to Leading Organizational Change and Renewal*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Utterback, J.M. 1994. *Mastering the Dynamics of Innovation*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Woodman, R.W., J.E. Sawyer, and R.W. Griffin. 1993. Toward a theory of organizational creativity. *Academy of Management Journal* 18(2): 293-321.
- Yamane, T. 1967. *Elementary sampling theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Zohar, D. and I. Marshall. 2000. *SQ: Spiritual Intelligence the ultimate intelligence*. London: Bloomsbury.